

俄 華 專 用 技 術 字 典

РУССКО-КИТАЙСКИЙ

СПЕЦИАЛЬНЫЙ

ПОЛИТЕХНИЧЕСКИЙ

СЛОВАРЬ

• 內 部 專 用 •

中 央 第 二 機 械 工 業 部 編

## 序 言

本字典以一九五二年本所編輯之字典初稿及在翻譯工作中新遇到的字彙為基礎，增添一些專業技術書籍及其他字典中之有關單字審查編纂而成，包括譯名及語彙共約 17800 餘。本字典可作為本部門翻譯工作之工具及閱讀專業書籍之參考。

字典後部添加縮寫字附錄及單位符號附錄各一份。更為讀者方便起見，在字典最後部備有中文索引，係根據一般中文字典之習慣，按先查字旁，再查筆畫之法而編製。

為適應工作之迫切需要，而倉促付印。由於經驗缺乏，水平有限，故錯誤及疏忽遺漏之處在所難免，請讀者給以及時批評和指正，以便再版時加以修正及補充。

本字典能和同志們見面，是上級領導支持及翻譯室全體技術人員及翻譯同志們共同努力之結果。更蒙有關各單位熱心協助，特此一並致以誠摯的謝意。

中央第二機械工業部  
第二研究所謹識

一九五四年七月

## 凡 例

(1) 本字典依俄文字首之順序排列，每字又依中文，譯義及類別排列之。

(2) 俄文字彙排列方法如下：

1. 名詞
2. 形容詞 + 名詞
3. 名詞 + 變格名詞 (或名詞 + 前置詞 + 補語)

(3) 字典中方括弧表示專業名詞之類別。圓括弧表示補充說明。專業名詞主要分類如下：

1. [砲] 砲類如砲件名稱
2. [槍] 槍類如槍件名稱
3. [彈] 彈類即包括槍彈及砲彈
4. [化] 化學及化工名詞
5. [疵] 疵病名稱
6. [機] 機械加工及機械設備
7. [軍] 軍語
8. [鑄] 鑄造
9. [銲] 銲接
10. [鍛] 鍛工
11. [冶] 冶金及金相學名詞
12. [電] 電工學名詞
13. [光] 光學儀器製造

14. [藥] 火藥製造

15. [建]

- (4) 性質不同之譯義中間標以分號。性質基本相同，僅說法不同之譯義中間標以逗號。
- (5) 縮寫字部分及單位符號部分亦按俄文字首順序分別排於字典之後部。
- (6) 本字典之中文索引，依我國字典編纂習慣，先查字旁，再查字畫。於索引部分，每頁上皆注有該頁中文字彙第一字之全字筆畫及其字旁，以便查閱。

# РУССКИЙ АЛФАВИТ

## 俄 文 字 母 表

|    |    |    |    |    |
|----|----|----|----|----|
| Аа | Бб | Вв | Гг | Дд |
| Ее | Жж | Зз | Ии | Йй |
| Кк | Лл | Мм | Нн | Оо |
| Пп | Рр | Сс | Тт | Уу |
| Фф | Хх | Цц | Чч | Шш |
| Щщ | Ъъ | Ыы | Ьь | Ээ |
| Юю | Яя |    |    |    |

## А

абажур 燈罩[電]

абампер 絕對安培  
[電]

абберрация 像差，光  
行差

сферическая ~  
球差[光]

хроматическая ~  
色差[光]

абонент 用戶

абразив 磨料

абразия 磨損

абрис 輪廓；等高線

абсолютирование

脫水（酒精的）[化]

абсолютный 絕對的

абсорбер 吸收器[化]；  
減震器

абсорбировать 吸收

абсорбция 吸收，吸收  
作用[化]

абсцисса 橫座標

абцуг 浮渣[冶]

абшайдер 精製機；分  
離機[機]

авангáрд 前衛[軍]

авангáрдный 前衛的

аванпóст 前哨

аварийный 緊急用的，  
救急用的

авáрия 故障，損壞，  
事故

авиааппарат 航空機

авиабáза 航空基地，  
航空材料廠

авиабензín 航空汽油

авиабóмба 飛機炸彈  
светящая ~ 照明彈

авиадвигатель 航空發  
動機

авиадíзель 航空柴油  
發動機，航空狄色爾  
發動機

авиазавóд 飛機製造  
廠，航空工廠

авиакрáж 航空用原木

авиалáк 航空塗料，  
航空塗布油

авиалéс 航空用木材

авиалít 銅鋁鐵合金

авиамáсло 航空機油

авиамáтка 航空母艦

авианосец 航空母艦

авианарусина 航空用  
帆布

авиапулемётчик 飛機  
機關槍射手

авиапушка 航空機關  
炮

авиасоединение 航空  
兵團

авиаторпеда 空中魚  
雷

авиатрест 航空工業組  
合，航空工業

авиахимбомба 空投化  
學炸彈

авиационный 航空的  
авиация 航空，飛行；  
空軍

автобаза 汽車廠

автобензин 汽車汽油  
[化]

автобензол 汽車苯  
[化]

автобензоцистерна  
輸油車

автоблокировка 自動  
連鎖，自動鎖閉[機]

автоброневик 裝甲汽  
車

автобронечасті (複)  
裝甲汽車部隊

автовыравниватель  
自動均壓裝置

автоген 氣割；氣鋸  
автогенщик 氣割工

автожир 直昇飛機，  
旋翼機

автозащита 自動保險  
器[電]

автоимущество 汽車  
器材

автокамера 汽車內胎  
автокатализ 自動催化

[化]

автоклав 高壓釜，加  
壓鍋，增壓加溫器  
[冶]

автоколлиматор 自動  
平行光管，自動規準  
儀，自動校準器

автокран 自動起重機  
автол 汽車潤滑油，

毛必路油[化]

автолак 汽車罩光漆

автомат 自動裝置，  
 自動機[機]，自動步  
 槍，衝鋒槍  
 булавочный ~ 自動  
 裝釘機  
 гильзовый ~ 彈壳  
 自動漏斗  
 дисковый ~ 圓盤自  
 動漏斗  
 зубчатый  
 гильзовый ~ 彈  
 壳甲齒形自動漏斗  
 зубчатый пульный  
 ~ 彈頭用齒形自動  
 漏斗  
 крючковый ~ 帶鈎  
 自動漏斗  
 многошпиндельный  
 ~ 多軸自動機  
 оболоченно-  
 пульный ~ 彈頭  
 壳自動漏斗  
 обрезной ~ 自動切  
 口機  
 пульный ~ 彈頭自  
 動漏斗  
 резьбодавильный

~ 自動套絲機  
 сварочный ~ 自動  
 銲接機  
 тепловой ~ 溫度自  
 動調節器  
 универсально-  
 гибочный ~ 萬能  
 自動彎板機  
 шестишпиндельный  
 ~ 六軸自動機  
 автомат включения  
 自動開關[電]  
 автомат давления  
 自動調壓器  
 автомат для подачи  
 патронов 送彈自動  
 漏斗  
 автомат сопла 噴口  
 自動調節器  
 автоматина 自動機構  
 автоматический  
 = автоматичный 自動  
 的  
 автоматобмер 測量自  
 動裝置  
 автомашина 汽車  
 автометр 自動

千分尺  
 автомобиль 汽車  
 автомобильный 汽車的  
 автомобиль-самосвал 自卸式汽車  
 автопокрышка 汽車外胎  
 автосвеча 火花塞子 [機]  
 автосопротивление 自動電阻  
 автосцепка 自動聯結器; 詹天佑鈎  
 автотранспорт 汽車運輸  
 автотрансформатор 自耦變壓器, 三相單捲變壓器  
 автоцистерна 油車  
 автунит 鈣鉍雲母  
 агар-агар 石花菜, 瓊脂, 瓊膠[化]  
 агат 瑪瑙(礦)  
 аггломерация 燒結 [冶]  
 агрегат = (агрегат)

複合機, 聯動機, 機組; 組合機件: 附件  
 агент 劑, 媒介物; 因素; 採購員, 代理人  
 военный ~ 軍事代表  
 химический ~ 化學試劑  
 агитаб 宣傳炸彈  
 агитатор 攪拌器  
 аглокорпус 燒結廠 (廠房) [冶]  
 агломашина 燒結機 [機]  
 агломерационный 燒結的 [冶]  
 агломерация 燒結  
 аглоэкстаустер 燒結排氣機, 燒結抽風機  
 агнолит 紅矽酸鋁礦; 纖維化石  
 агрегат = агрегат 複合機, 聯動機, 機組; 組合機件: 附件  
 атомно-водородный ~ 氫原子鉚機

|                                       |                                                              |
|---------------------------------------|--------------------------------------------------------------|
| выпрямительный ~<br>整流裝置；整流器<br>附件〔電〕 | административный<br>行政的，管理的                                  |
| нитрационный ~ 整<br>套硝化裝置             | адсорбирование 吸附<br>〔化〕                                     |
| сварочный ~ 鋸接<br>機                   | адсорбируемость<br>表面吸附性                                     |
| трубосварочный ~<br>鋸管機               | адсорбция 吸着，吸<br>附作用                                        |
| агрегат для разгонки<br>分離器           | обменная ~ 交換吸<br>附作用                                        |
| агрессивность 侵蝕性<br>（地質學）            | адсорбция азотной<br>кислоты 硝酸的吸<br>附作用                     |
| агриколит 球形矽酸<br>鋇礦                  | адсорбция влаги 水<br>份的吸附作用                                  |
| агуларит 輝銻銀礦                         | адсорбция газов 氣體<br>的吸附作用                                  |
| адамит 水砷鋅礦〔礦〕                        | адсорбция мерсери-<br>зированного<br>хлопка 絲光棉的吸<br>附作用     |
| аделит 硝酸鈣鎂石                          | адсорбции мерсери-<br>зированной<br>целлюлозы 絲光纖<br>維素的吸附作用 |
| адиабата 絕熱曲線，<br>斷熱曲線                |                                                              |
| адиабатический 絕熱<br>的，斷熱的            |                                                              |
| адиабатный (ади-<br>абатичный) 絕熱的    |                                                              |
| адипинат 肥酸鹽，已<br>二酸鹽〔化〕              |                                                              |

адсорбция паров

蒸氣吸附作用

адсорбция щёлочей

碱的吸附作用

ажитатор 濃縮器, 懸浮機

азарон 細辛腦[化]

азибензил 二氮聯苯甲醚[化]

азид 疊氮化物, 疊氮化合物

азид свинца 疊氮化鉛

азимут 方位角, 方位

азинокраска 嗾染料[化]

азобензол 偶氮苯[化]  
 $C_6H_5 \cdot N: N \cdot C_6H_5$ 

азот 氮

технический ~ 工業氮氣

азотизация 氮化, 氮化作用[化]

азотирование

= нитрование 滲氮(熱處理); 氮化, 硝基化, 氮化作用[化]

азотировать 滲氮; 氮化(熱處理)

азотистый 亞硝酸的; 亞硝酸根  $NO_2$ 

азотоводород 氮氫化合物

непредельный ~ 不飽和氮氫化合物

акклиматизация

適應定型法, 適應性(對環境)

аккомодация 調節, 適應

аккумуляция 積蓄, 積聚

аккумулятор 積蓄, 蓄壓

аккумулятор 電瓶, 蓄電池; 蓄力器, 蓄壓器[電]

гидро-

пневматический

~ 冷氣液壓蓄壓器

грузовой

гидравлический

~ 液壓蓄力器

аккумулятор

давления 蓄壓器

аккуратность 精密，  
準確；整潔；精乾

аккуратный 準確的，  
整齊的

акридин 吡啶[化]

$C_{13}H_9N$

акрилат 丙烯酸鹽[化]

акрифлавин 吡啶黃  
[化]

акролеин 丙烯醛

$CH_2CHCHO$

акселератор 加速器

акселерометр 加速  
表，加速計

акт 證明；協議書；  
接交證件；報告表；  
文據；報告；合格證；  
文件

аварийный ~ 事故  
報告表

двухсторонний ~  
雙方的報告

сдаточный ~ 移交  
單

акт настрóйки

調整合格證

актив 資產；借方；  
活性元素[化]

активатор 活化劑，催  
速劑[化]

активизирование

賦能；活性化[化]

активизирование

целлюлозы 纖維素  
活化

активность 活動性，  
活度；活潑性；  
放射性；有效濃度  
[化]

химическая ~ 化合  
活潑性[化]

активность щёлка  
鹼液的活動性

активный 鋼 Ac

актинометр 光綫強度  
計，露光計

актол 乳酸銀[化]  
 $Ag C_3H_5O_3$

акт-формуляр 履歷書

акустика 聲學

акцелера́ция 加速

акцелеро́метр 加速計

акцептор 接受器

ала́вастр

= алеба́стр 雪花石膏

алани́н 氨基丙酸

алигні́н 紙狀木纖維

алида́да 測斜儀；照準儀

ализа́рин 茜(草)紅，茜素[化]

алити́рование 熱化鍍鉛法

алкализа́ция 鹼化

алкаліме́тр 鹼度計，碳酸定量計[化]

алкаліме́трия 鹼定量法[化]

алкалицеллюло́за

鹼化纖維素，鹼纖維素[化]

алкало́ид 生物碱

алкилат 烴化物[化]

алкилбези́н 烴基苯[化]

алкого́лиз 醇解

алкого́лиз ни-троцеллюло́зы 硝化纖維素之醇解

алкого́ль 醇，乙醇，酒精

бутило́вый ~ 丁醇[化]

октило́вый ~ 八烷醇，辛烷醇[化]

алкого́лят 醇烴，醇化物

алла́ктит 砷酸水錳礦

алло́нж 接管，接頭

аллотриомор́фия 同素異形[化]

аллотропи́ческий 同素異形的[化]

аллотро́пия 同素異形，同素異構性[化]

аллофа́н 硅鋁石，鋁英石[化]

аллюмина́т 鋁酸鹽[化]

алюминат натрия  
鋁酸鈉[化]

алмаз 金鋼石

алмазѣть 用金鋼鑽修  
整砂輪

алмазодержатель  
夾金鋼石夾頭

алмазозаменитель  
人造金鋼石(材)

алмазозаменитель  
для правки  
шлифовальных  
кругов 修整砂輪金  
鋼石

алмазозаменитель  
для резки стекла  
玻璃刀, 割玻璃金鋼  
鑽

альико (магнитный  
сплав) 磁性合金

алоин 蘆薈素, 蘆薈  
精[化]

алоксит 鋁砂

алудур 阿魯杜鋁(鋁  
鎂合金, 耐蝕合金  
之一種)

алунд 人造氧化鋁,  
氧化鋁金鋼砂, 三氧  
化二鋁  $\text{Al}_2\text{O}_3$

алунит 明礬石 (K,  
Na)  $(\text{Al} \cdot 2\text{OH})_3$   
 $(\text{SO}_4)_2$

альбом 冊, 編號

альдегид 醛

адепиновый ~ 己二  
醛, 肥醛[化]

бензойный ~ 苯甲  
醛, 安息香醛  $\text{C}_6$   
 $\text{H}_5\text{CHO}$  [化]

глицериновый ~ 甘  
油醛, 2, 3 二羥基  
丙醛[化]

каприловый ~ 八烷  
醛, 辛烷醛[化]

капроновый ~ 六烷  
醛, 己醛[化]

салициловый ~ 水  
楊醛[化]  $\text{C}_6\text{H}_4$   
 $(\text{OH})\text{CHO}$

уксусный ~ 乙醛

альдегид муравьи-  
ной кислоты 蟻醛,  
甲醛[化]

альдрей 鋁合金綫  
 [電]; 鋁鎂合金  
 альма 棉織帶  
 альтакс 阿爾塔克斯  
 (—種橡膠促進劑),  
 二硫化二苯硫氮國  
 альтернатор 交流發電  
 機  
 альтимётр 高度計  
 альфа-железо  
 ( $\alpha$ -железо)  $\alpha$  鐵  
 (阿爾發鐵)[治]  
 альфа-лучи  $\alpha$ -射綫,  
 帶正電荷的放射綫  
 альфа-метил-  
 нафталин 1—甲基  
 萘[化]  
 альфанафтиламин  
 $\alpha$ -—萘胺 (1—萘胺)  
 альфацеллюлоза  $\alpha$ -—  
 纖維素  
 алюмель 阿鋁姆[材]  
 (鎳鋁錳合金的一種)  
 алюминий 鋁 Al  
 вторичный ~二度  
 鍊鋁, 回爐鋁  
 алюминит 鋁氧石[治]

алюминотермия 鋁熱  
 處理[治]  
 алюмо-стеарат 硬脂  
 酸鋁  
 алюмотермия 鋁鐵粉  
 電鋸劑; 鋁熱法  
 амальгама 汞齊, 汞  
 膏, 汞合金[化]  
 амальгама цинка  
 鋅齊[化]  
 амальгамирование  
 汞齊化[化]  
 амбра 琥珀  
 амбразура 砲口, 槍  
 眼, 射出口[軍]出渣  
 口, 出鐵口[治]  
 амилса 馬鈴薯油, 戊  
 烯  $C_5H_{10}$   
 амилоид 澱粉樣蛋白  
 質, 擬澱粉蛋白; 纖  
 維素膠體  
 амин 胺  
 ароматический ~  
 芳香族胺  
 амингуани-  
 динбикарбонат  
 氨基胍重碳酸鹽

аміногуанідін-

нітрат 氨基胍硝酸鹽

амінокислота л л-氨基酸

амінокислоти 氨基酸類

аминопласт 胺基塑膠  
(尿素甲醯樹脂聚合物)

аминопласт чорного цвета 黑色胺基塑膠

аминопласт цвета слоновой кости 象牙色胺基塑膠

амінопластмасса 胺基塑料

амино-тобиас

кислота 2-胺基

-1- 苯磺酸, 胺基

托比阿基酸[化]

аміны 胺類[化]

алифатические ~

脂肪族胺類[化]

амматол = ат 阿馬托  
(鉍梯炸藥)

аммиак = амониак

氨  $\text{NH}_3$  [化]

диссоциированный ~

解離的氨氣

компримированный

~液氨

синтетический ~合

成氨

аммонал 硝氨炸藥

аммоний 鉍  $\text{NH}_4$

виннокамен-

нокислый ~酒石

酸鉍

двусернокислый ~

重亞硫酸鉍, 硫酸

鉍

двууглекислый ~

重碳酸鉍, 碳酸鉍

鉍  $\text{NH}_4 \text{HCO}_3$

лимоннокислый ~

檸檬酸鉍

метамышьяковый

~偏鉍酸鉍

молибденокислый

~鉍酸鉍

муравьинокислый

~蟻酸鉍

|                                           |                                                     |
|-------------------------------------------|-----------------------------------------------------|
| надосернокислый<br>~過硫酸銨                  | амортизация 緩衝，<br>減震；折舊率                           |
| роданистый ~硫代<br>氰酸銨                     | аморфный 非結晶的，<br>不定形的[冶]                           |
| сернистый ~亞硫酸<br>銨                       | ампер 安培[電]                                         |
| фосфорнокислый<br>~磷酸銨                    | ампераж 電流量                                         |
| хлористый ~氯化<br>銨 $\text{NH}_4\text{Cl}$ | ампервиток 安培係<br>數，安培圈                             |
| щавелевокислый<br>~草酸銨                    | амперметр 安培計，<br>電流表                               |
| аммонит 硝石炸藥，<br>硝銨炸藥                     | амперметр постоянно<br>переменного тока<br>直交流兩用電流表 |
| аммофос 安福粉(商<br>業名稱)，磷酸銨肥<br>料[化]        | амплитуда 射程[軍]；<br>振幅，擺幅                           |
| амоксил 阿梅克西爾<br>(硝銨混合炸藥)                 | ампула 水泡，安瓿                                        |
| амокиак = аммиак<br>氨 $\text{NH}_3$ [化]   | ампула в оправе 水準<br>ампула с оправкой<br>水準       |
| амонпек 阿梅別克<br>(硝銨混合炸藥)                  | ампула уровня 水準<br>器水泡，水泡                          |
| амортизатор 緩衝墊，<br>緩衝器                   | амуния 裝具；彈<br>藥；軍用品                                |
| амортизационный<br>緩衝的，減震的                | амуничник 軍械庫                                       |
|                                           | амфибия 水陸兩用坦<br>克                                  |